

Saksgang

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Formannskapet	31.01.2024	015/24
Kommunestyret	06.02.2024	002/24

Arkivsak ID 20/664

Saksbehandler

Eva-Mari Rahkola

1.gangsbehandling - Kommunedelplan-Naturmangfold-Vestvågøy kommune

Sammendrag

Regjeringen forventer at kommunene blir bedre til å ta inn naturmiljø tidligere i kommuneplanarbeid – og prosesser. Dette krever at kommunen har en god oversikt over sitt eget naturmiljø, naturtyper og naturmangfold i kommunen, og vet hvilke områder hvor det er kunnskapsmangel, og hvor det er behov for kartlegging.

Planen skal bidra med kunnskap og sikre nødvendig forvaltning av naturtyper, arealer og enkeltarter med tiltak.

Naturmangfoldplanen er delt i to:

Del 1 Planbeskrivelsen gjør rede for kommunens naturmangfold, med vurdering av tilstand og utfordringer.

Del 2 er en handlingsplan, et eget dokument, med definerte mål og prioriterte tiltak og virkemidler for gjennomføring

Planprogram for kommunedelplan for naturmangfold i Vestvågøy kommune ble vedtatt i kommunestyret våren 2021.

Kommunedirektørens innstilling:

Vestvågøy kommunestyre vedtar at fremlagt forslag til Kommunedelplan for naturmangfold legges ut på høring og til offentlig ettersyn med en frist på seks uker for innspill, jfr. plan- og bygningsloven § 11-14.

Saksdokumenter

20.01.2024	Planbeskrivelse kommunedelplan for naturmangfold 160124	1693722
20.01.2024	Kommunedelplan for naturmangfold del 2 strategi, tiltak og vrikemidler	1693723

Saksopplysninger:

Vestvågøy kommune ble i 2020 valgt ut av Miljødirektoratet som en av pilotkommunene for utarbeidelse av naturmangfoldsplan, i likhet med nabokommunene Vågan og Flakstad.

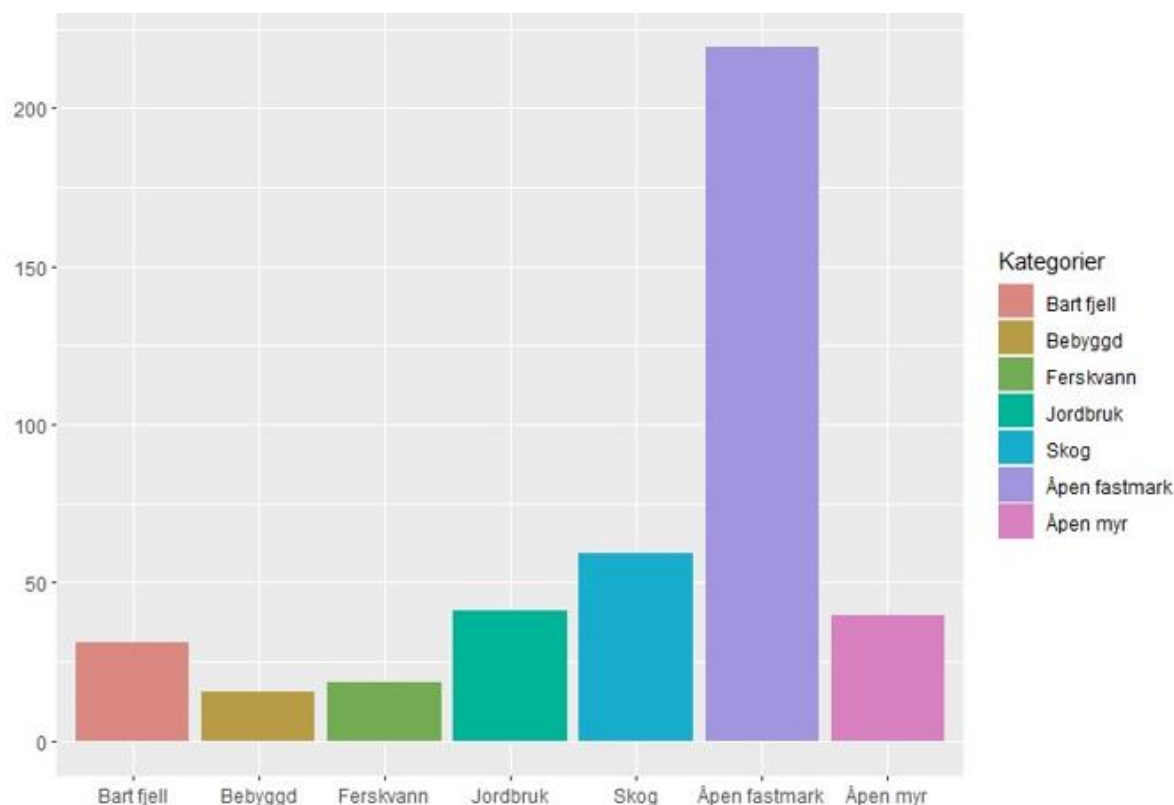
Det ble etablert et samarbeidsnettverk sammen med Vågan og Flakstad, hvor Sabima var engasjert som koordinator. I nettverket var også Statsforvalteren i Nordland representert, og flere eksterne samarbeidsaktører deltok aktivt i nettverket i jevnlig møter, slik som Nordnorsk botanisk forening, Birdlife, Miljødirektoratet etc.

Kommunedelplanen skal gi en oversikt over kommunens naturverdier og naturmangfold.

Naturmangfold (*Biologisk mangfold omfatter ulike økosystemer, arter og genetiske variasjoner innenfor artene, og de økologiske sammenhengene mellom disse komponentene.* I praksis er dette alle naturtyper med de artene som lever der, deriblant de komponentene som binder økosystemer sammen).

- Økologiske verdier – funksjonelle økosystemer
- Nøkkelarter
- Ansvarsarter
- Sortliste
- Økonomiske verdier
- Artens egenverdi
- Naturarv
- Landskap, arter og de naturområdene de lever i er en del av vår felles naturarv.

Naturgrunnlag og landskap i Vestvågøy kommune:

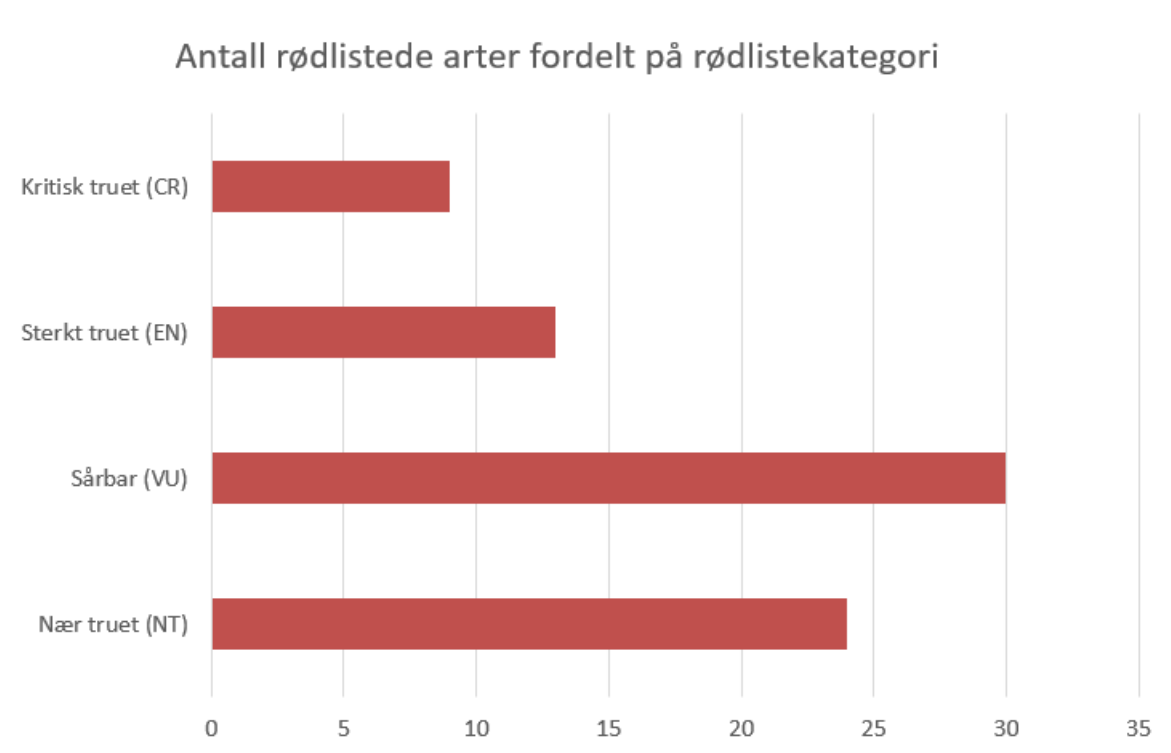
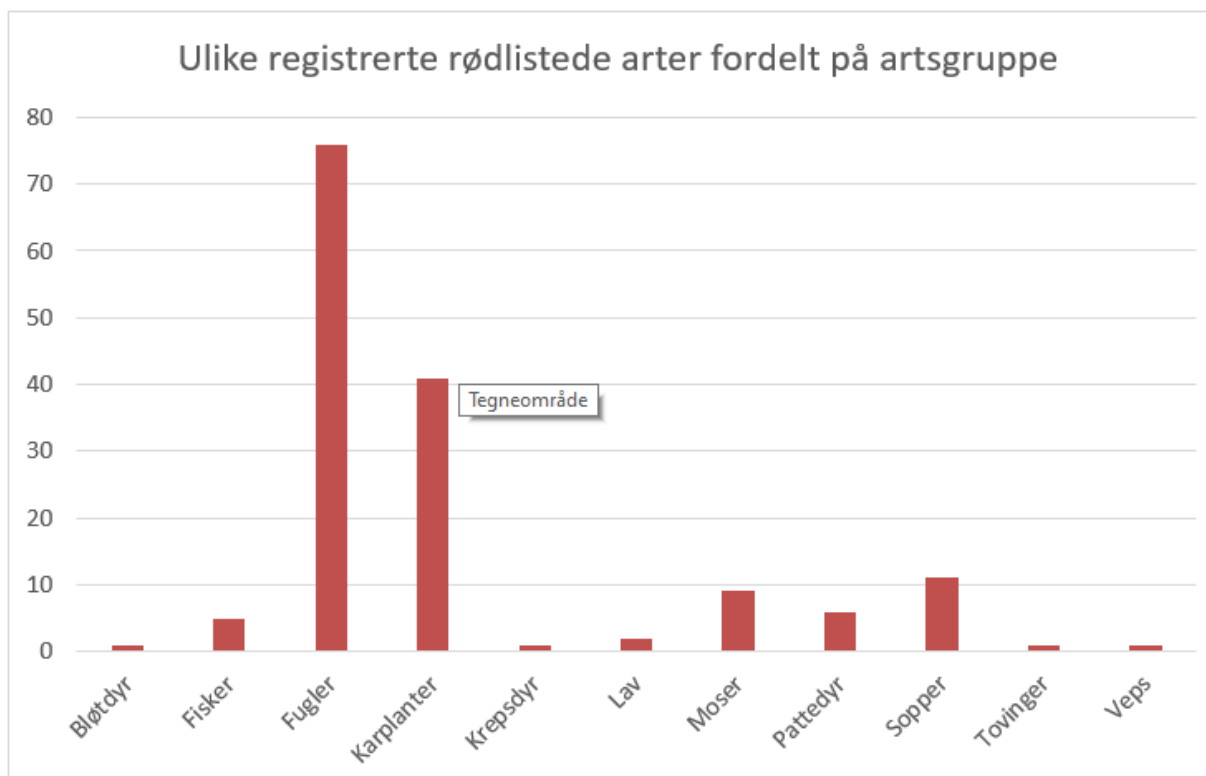

Den vanligste naturtypen på land, er åpne fastmark etterfulgt av skog, jordbruk og myr (figur 2). Fastmark dominerer med bakgrunn i lang historisk bruk (beite og avskoging), i kombinasjon med klimatiske forhold.

Særlig viktige naturtyper i kommunen er våtmark og ferskvannsområder: Totalt er det registret 68 nedbørsmyrer i kommunen. 90% av lokalitetene har en redusert tilstand (moderat, dårlig eller svært redusert). Store lokaliteter med nedbørsmyr er økologiske funksjonsområder for en rekke fugler. Kunnskapen om nedbørsmyrer er god i press-områdene rundt Leknes, men dårligere kartlagt i resten av kommunen. Andre viktige naturtyper er strandsonen med strandeng og sanddynemarker.

Borealhei og semi-naturlige enger utgjør kulturlandskapet, som også er av nasjonal verdi.

Kartlagte rødliste arter:

Viktige arealer i kommunen:

- Bollemyran og omegn
- Ostadmyran
- Saltisen, Gambrygga og Pottan
- Holsøya og omegn
- Brakkvannsområde Sandøya-Høyenes
- Utvalgte kulturlandskap
- Nappstraumen

Utfordringer:

- **Strandsonen:** Utbyggingspresset i strandsonen har vært og er stort flere steder i Vestvågøy. I tillegg er strandsonene som vist mye benyttet til aktiviteter/rekreasjon. Mye aktivitet vil over tid føre til omfattende slitasjeskader og mulig negative forstyrrelser på fugler. Enkeltinngrep i strandsonen er ofte små, som mudring i forbindelse med en liten småbåthavn eller en utvidelse av et hyttefelt med 2-3 hytter. Men mange små inngrep vil over tid redusere naturmangfoldet.
- **Semi-natureng:** Naturtypen er kategorisert som sårbar (VU, 2018) i rødlista for naturtyper. Opphør av bruk og skjøtsel, i kombinasjon med overgang til mer intensive driftsformer og arealbeslag er viktige påvirkningsfaktorer som har ført til reduksjon i areal og tilstand. Semi-naturlig eng er en overordnet naturtype og omfatter *slåttemarker*, *naturbeitemarker* og *hagemarker*. Det er registrert 145 lokaliteter med semi-naturlige enger i kommunen, de fleste

av disse lokalitetene har dårlig (43%) eller moderat (27%) tilstand, dette som følge av lavt beitetrykk og gjenvækst (se figur 15 for eksempel). Totalt er 56% av alle lokalitetene registrert med lite naturmangfold, trolig skyldes dette for lite artskartlegging av rødlistede beitemarksopp og insekt.

- **Kulturlandskap:** utfordringene for naturmangfoldet i kulturlandskap er mange. Intensivering av jordbruksdriften og gjengroing som et resultat av opphør av beite og/eller slått er de største faktorene som fører til endringene vi ser i jordbrukslandskapet. Endringer i klimaet forventes også å forsterke gjengroingsprosessen. Gjengroing er svært uheldig for en rekke arter i semi-naturlige naturtyper. Kulturlandskapet i Vestvågøy kommune huser noen av de mest truede fugleartene i Norge. Deriblant svarthalespove som er en fåtallig hekkefugl i Norge. I Nord-Norge (Troms og Nordland) hekker den i nær tilknytning til våtmarker i jordbrukslandskapet. Vestvågøy kommune har noen gjenværende par av vipe (CR), en fugleart som har hatt en drastisk nedgang nasjonalt, og internasjonalt (NT). Mosaikkpreget landskap med en blanding av intakte beitemarker, ferskvann og våtmark er svært gunstige arealer for både svarthalespove, vipe og andre kulturlandskapsfugler.
- **Annet:** utfordringer for skog, og tilhørende naturmangfold i kommunen er forringelse av kantsoner og spredning av fremmede arter. Spesielt er sitka- og lutzgran (SE, 2023) arter som over tid vil spre seg fra plantede arealer (plantasjer) og kunne fortrenge stedeegne skogsarter.
- Eksempler på ansvarsarter i Vestvågøy er elvemusling (VU, 2021) og havørn (LC, 2021). Ansvarsarter er også en del av datasettet *arter av nasjonal forvaltningsinteresse* som kan finnes på økologiskegrunnkart.no og naturbase.no. Se også vedlegg for en oversikt over fugler registrert i kommunen som er definert som ansvarsarter.

Vurdering av konsekvenser

- **Historikk**

Ikke relevant

- **Faglige og generelle forhold**

Ikke relevant

- **Økonomiske konsekvenser**

Ikke relevant

- **HMS: Organisasjons-/personellmessige konsekvenser (ivaretatt ihht til lov- og avtaleverk)**

Ikke relevant

- **Miljøkonsekvenser**

Kommunedelplanen vil styrke kunnskapen om naturmangfoldet i kommunen, og videre kartleggingsbehov

- **Risiko- og sårbarhetsanalyse**

Ikke relevant

- **Universell utforming (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven)**

Ikke relevant

- **Folkehelse**

Ikke relevant

- **Forebygging av kriminalitet**

Ikke relevant

- **Andre fagområders vurdering**

Ikke relevant

- **Forhold vedr. øvrige vedtak og planer**

Planen er en kommunedelplan

- **Barn og unges interesser**

Ikke relevant

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 31.01.2024

Vestvågøy kommunestyre vedtar at fremlagt forslag til Kommunedelplan for naturmangfold legges ut på høring og til offentlig ettersyn med en frist på seks uker for innspill, jfr. plan- og bygningsloven § 11-14.

31.01.2024 Formannskapet

Jonny Finstad H fremmet utsettelsesforslag.

Votering alternativt mellom utsettelsesforslag fra Jonny Finstad og komunedirektørens innstilling:

Komunedirektørens innstilling vedtatt med 4 mot 3 stemmer. Jonny Finstad H, Pål Krüger FRP og Lene Henningsen FRP voterte for utsettelsesforslaget.

FS-015/24 Vedtak:

Vestvågøy kommunestyre vedtar at fremlagt forslag til Kommunedelplan for naturmangfold legges ut på høring og til offentlig ettersyn med en frist på seks uker for innspill, jfr. plan- og bygningsloven § 11-14.

06.02.2024 Kommunestyret

Votering:

Formannskapetets innstilling enst vedtatt.

KS-002/24 Vedtak:

Vestvågøy kommunestyre vedtar at fremlagt forslag til Kommunedelplan for naturmangfold legges ut på høring og til offentlig ettersyn med en frist på seks uker for innspill, jfr. plan- og bygningsloven § 11-14.

Leknes, 24.01.2024